

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของนักข่าว และบทบาทในการพัฒนาสังคม โดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาคุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น และบทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์
2. ศึกษาคุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์
3. ศึกษาเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทของนักข่าวทั้งที่ควรเป็น และที่เป็นอยู่ปัจจุบัน จากบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ในฐานะนักวิชาชีพ และจากอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ในฐานะนักวิชาการ
4. เพื่อศึกษาแนวโน้มเรื่องคุณลักษณะ และบทบาทที่ควรเป็นของนักข่าวต่อการพัฒนาสังคมในอนาคต

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย บรรณาธิการ(หัวหน้าข่าว) 82 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ 24 คน สำหรับผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์

สถานภาพด้านเพศและอายุ

บรรณาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวน 82 คน เป็นชายร้อยละ

81.7 หญิง ร้อยละ 18.3 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 56.1 อายุ 20-30 ปี ร้อยละ 29.3 อายุ 41-50 ปี และ 51-60 ปี เท่ากันคือ ร้อยละ 7.3

ส่วนอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 24 คน เป็นหญิง ร้อยละ 54.2 เป็นชาย ร้อยละ 45.8 มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 33.3 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 29.2 และอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 37.5

ระดับการศึกษา ของบรรณาธิการ และ อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์

บรรณาธิการส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ร้อยละ 76.8 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 19.5 และ ระดับปริญญาโท ร้อยละ 2.4 ไม่มีบรรณาธิการผู้ใดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก ส่วนอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์นั้น ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท คือ ร้อยละ 50 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 33.3 และปริญญาเอก ร้อยละ 16.7

นอกจากนี้บรรณาธิการยังมีการศึกษาในสาขาต่าง ๆ แตกต่างกันดังนี้คือ นิเทศศาสตร์ (วารสารศาสตร์, สื่อสารมวลชน) ร้อยละ 24.4 วิชาชีพ ร้อยละ 17.0 สังคมศาสตร์ ร้อยละ 14.6 นิติศาสตร์ ร้อยละ 13.4 รัฐศาสตร์ ร้อยละ 7.8 เศรษฐศาสตร์ ร้อยละ 7.3 ภาษาศาสตร์ ร้อยละ 3.7 การบริหาร ร้อยละ 3.7 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 2.4 ขณะที่อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เป็นผู้จบการศึกษานานาชาติ นิเทศศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 87.5 ส่วนอาจารย์อีก 3 ท่าน แม้จบการศึกษาสูงสุดในสาขาอื่นแต่ก็จบการศึกษานานาชาติ นิเทศศาสตร์ในระดับปริญญาตรี

ระยะเวลาในการทำงานในตำแหน่งบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์

บรรณาธิการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.6) ทำงานในตำแหน่งบรรณาธิการมาแล้ว 1-5 ปี รองลงมาคือ ช่วง 6-10 ปี (ร้อยละ 19.5) และช่วง 11-15 ปี (ร้อยละ 4.9)

ส่วนอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50) ทำงานในตำแหน่งอาจารย์ผู้สอน วิชาการหนังสือพิมพ์ในช่วง 1-5 ปี รองลงมาคือช่วง 11-15 ปี (ร้อยละ 20.8) ช่วง 6-10 ปี และ 16-20 ปี ช่วงละ เท่ากันคือ (ร้อยละ 12.5) และ 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 4.2)

ส่วนที่ 2 **คุณลักษณะของนักข่าว และบทบาทในการพัฒนาสังคมเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์**

2.1 คุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น

คุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็นที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับ ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการคือ

1. จับประเด็นใจความเก่ง
2. มีมุมมองข่าวหรือวาทะต่อเรื่องที่ เป็นข่าว
3. มีจริยธรรม คุณธรรม และมีจรรยาบรรณ
3. สามารถทำงานได้รวดเร็วภายใต้ภาวะกดดันของเวลา
5. มีใจรักงานหนังสือพิมพ์
6. สนใจสถานการณ์ปัจจุบัน
6. เป็นนักคิดนักตั้งคำถามและตีความเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล
8. มีความอดทนสามารถทำงานภายใต้ภาวะกดดันต่าง ๆ ได้
9. รักษาความลับสัญญาและความลับได้ดี
9. มีวิสัยทัศน์ของความเป็นนักหนังสือพิมพ์

โดยบรรณาธิการมีความเห็นในระดับมากที่สุด ว่านักข่าวควรมีคุณลักษณะทั้ง 10 ประการนี้

ส่วนคุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็นที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ คือ

1. มีจริยธรรม คุณธรรม และจรรยาบรรณ
2. มีมุมมองข่าวหรือไอต่อเรื่องที่เป็นข่าว
2. ขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
4. มีนิสัยรักการอ่านเป็นประจำ
5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม
6. มีทักษะในการสื่อข่าวและเขียนข่าวเป็นอย่างดี
6. จับประเด็นใจความเก่ง
8. เป็นนักคิดนักตั้งคำถามและตีความเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล
9. สนใจสถานการณ์ปัจจุบัน
10. รักความยุติธรรม

โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์มีความเห็นในระดับมากที่สุดว่า นักข่าวควรมีคุณลักษณะลำดับที่ 1-8 และมีความเห็นในระดับมากในคุณลักษณะลำดับที่ 9 และ 10

คุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็นที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับแรก ตามความเห็นของบรรณาธิการกับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์นี้ ส่วนใหญ่บรรณาธิการมีความเห็นด้วยมากกว่าอาจารย์ว่า นักข่าวควรมีคุณลักษณะดังกล่าว ยกเว้นคุณลักษณะด้านมีจริยธรรม คุณธรรม และมีจรรยาบรรณการขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ การมีนิสัยรักการอ่านเป็นประจำ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีทักษะในการสื่อข่าว และเขียนข่าวเป็นอย่างดี ที่อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เห็นด้วยมากกว่าว่าควรมี

2.2 คุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

คุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน 10 ลำดับแรก ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ คือ

1. คุณลักษณะด้านความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน
2. คุณลักษณะด้านความยุติธรรม

2. คุณลักษณะ ด้านความแม่นยำเที่ยงตรง
4. คุณลักษณะ ด้านความมีวิญญานของนักข่าว
4. คุณลักษณะ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต
6. คุณลักษณะ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
7. คุณลักษณะ ด้านการต่อสู้เพื่อความถูกต้อง
8. คุณลักษณะ ด้านความอดทน
9. คุณลักษณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
9. คุณลักษณะ ด้านทักษะของการสื่อข่าว เขียนข่าว

บรรณาธิการมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า นักข่าวในปัจจุบัน มีคุณลักษณะ ทั้ง 10 ประการนี้

ส่วนคุณลักษณะ ของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน 10 ลำดับแรก ตามความคิดเห็น ของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ คือ

1. คุณลักษณะ ด้านความอดทน
1. คุณลักษณะ ด้านทักษะของการสื่อข่าว เขียนข่าว
3. คุณลักษณะ ด้านความมีวิญญานของนักข่าว
3. คุณลักษณะ ด้านพื้นความรู้ทั่วไป
5. คุณลักษณะ ด้านการต่อสู้เพื่อความถูกต้อง
5. คุณลักษณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
5. คุณลักษณะ ด้านความมีเสรีภาพ
8. คุณลักษณะ ด้านจริยธรรมและคุณธรรม
8. คุณลักษณะ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
10. คุณลักษณะ ด้านทักษะความสามารถทั่ว ๆ ไป

อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางว่า นักข่าว

านปัจจุบันมีคุณลักษณะ^๕ ทั้ง 10 ประการ

2.3 คุณลักษณะ ของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่ได้รับการประเมินคะแนนต่ำสุด

คุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ที่ได้รับการประเมินคะแนนต่ำสุด 7 ลำดับ จากทั้งหมด 17 คุณลักษณะ ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ (เรียงจากต่ำสุดขึ้นไป) คือ

1. คุณลักษณะด้านเงินเดือนและสวัสดิการ
2. คุณลักษณะด้านทักษะความสามารถทั่ว ๆ ไป
3. คุณลักษณะด้านการใช้ภาษา
4. คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ของเรื่องทั่วไป
5. คุณลักษณะด้านความมีเสรีภาพ
6. คุณลักษณะด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
7. คุณลักษณะด้านมารยาท และความสุขภาพ

โดยบรรณาธิการเห็นว่า นักข่าวในปัจจุบันมีคุณลักษณะ^๕ ทั้ง 7 ประการนี้ในระดับปานกลาง เท่านั้น

ส่วนคุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ที่ได้รับการประเมินคะแนนต่ำสุด 7 ลำดับ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ (เรียงจากต่ำสุดขึ้นไป) คือ

1. คุณลักษณะด้านเงินเดือนและสวัสดิการ
2. คุณลักษณะด้านการใช้ภาษา
3. คุณลักษณะด้านมารยาท และความสุขภาพ
4. คุณลักษณะด้านความแม่นยำเที่ยงตรง
5. คุณลักษณะด้านความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน
6. คุณลักษณะด้านความยุติธรรม
6. คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริต

โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์มีความเห็นว่า นักข่าวในปัจจุบันมี
คุณลักษณะ ทั้ง 7 ประการนี้ในระดับปานกลาง เท่านั้น

คุณลักษณะ ของนักข่าวที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ที่ได้รับการประเมินคะแนนค่าสุด 7
ลำดับ ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์นี้ ส่วนใหญ่
บรรณาธิการมีความเห็นในทางบวกมากกว่าอาจารย์ว่า นักข่าวในปัจจุบันมีคุณลักษณะ ดังกล่าว
ยกเว้นคุณลักษณะด้านเงินเดือนและสวัสดิการและพื้นความรู้เรื่องทั่วไป ที่อาจารย์ผู้สอนวิชาการ
หนังสือพิมพ์มีความเห็นในทางบวกมากกว่า

2.4 บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม

บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม ที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับแรก ตาม
ความคิดเห็นของบรรณาธิการ คือ

1. บทบาทด้านการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย
2. บทบาทด้านการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม
3. บทบาทด้านการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีในสังคม
4. บทบาทด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องในสังคม
5. บทบาทด้านการส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีของสังคม
6. บทบาทด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้อ่าน
6. บทบาทด้านการสอดส่องความทุกข์ยากของประชาชน
8. บทบาทด้านการเสนอข่าวความก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ในโลกเพื่อให้อ่านมีความ

ความคิดกว้างขวางขึ้น

9. บทบาทด้านการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
10. บทบาทด้านการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้อ่านเกิดการริเริ่มพัฒนาตนเอง

โดยบรรณาธิการเห็นด้วยอย่างมากว่า นักข่าวควรมีบทบาททั้ง 10 ประการนี้
ส่วนบทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม ที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับแรก

ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ คือ

1. บทบาทด้านการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม
2. บทบาทด้านการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีในสังคม
3. บทบาทด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องในสังคม
4. บทบาทด้านการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย
5. บทบาทด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้อ่าน
5. บทบาทด้านการสอดส่องความทุกข์ยากของประชาชน
5. บทบาทด้านการเสนอข่าวความก้าวหน้า ด้านต่าง ๆ ในโลกเพื่อให้ผู้อ่าน

มีความคิดกว้างขวางขึ้น

8. บทบาทด้านการส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีของสังคม
9. บทบาทด้านการสนับสนุนการพัฒนาชนบท
9. บทบาทด้านการสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเสื่อมโทรมในเมือง

โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เห็นด้วยอย่างมาก เช่นกันว่า นักข่าวควรมีบทบาทในการพัฒนาสังคม ทั้ง 10 ประการนี้

2.5 บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม

บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคมที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับแรก ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ คือ

1. บทบาทในการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย
2. บทบาทในการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีในสังคม
3. บทบาทในการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม
4. บทบาทในการเสนอข่าวความก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ในโลกเพื่อให้ผู้อ่านมี

มีความคิดกว้างขวางขึ้น

5. บทบาทในการให้การศึกษาในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน

6. บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจทั่ว ๆ ไป
7. บทบาทในการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
8. บทบาทในการส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีของสังคม
9. บทบาทในการสอดส่องความทุกข์ยากของประชาชน
10. บทบาทในการส่งเสริมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

โดยบรรณาธิการเห็นด้วยในระดับมากกว่า นักข่าวในปัจจุบันมีบทบาทด้านการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย การวิพากษ์วิจารณ์เพื่อแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีของสังคม และการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม ส่วนบทบาทในลำดับที่ 4-10 นั้น บรรณาธิการเห็นว่า นักข่าวในปัจจุบันมีบทบาทดังกล่าวในระดับปานกลาง

ส่วนบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับแรก ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ คือ

1. บทบาทด้านการเสนอข่าวความก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ในโลกเพื่อให้อ่านมีความคิดกว้างขวางขึ้น
2. บทบาทด้านการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีของสังคม
3. บทบาทด้านการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม
4. บทบาทด้านการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย
4. บทบาทด้านการให้การศึกษาด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน
6. บทบาทด้านการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
7. บทบาทด้านการส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีของสังคม
7. บทบาทด้านการสอดส่องความทุกข์ยากของประชาชน
9. บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจทั่ว ๆ ไป
10. บทบาทในการส่งเสริมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน
10. บทบาทในการส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มพูนรายได้ของประชาชน

โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เห็นว่า นักข่าวในปัจจุบันมีบทบาทในการพัฒนาสังคม ทั้ง 11 ประการ ในระดับปานกลาง เท่านั้น

บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคมที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับแรก ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์นี้ บรรณาธิการมีความเห็นไปในทางบวกมากกว่าอาจารย์ว่า นักข่าวในปัจจุบันมีบทบาทในการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ ดังกล่าว

2.6 บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคมที่ได้รับการประเมินค่าสุด 10 ลำดับ

บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคมที่มีคะแนนค่าสุด 10 ลำดับตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ (เรียงจากค่าสุดขึ้นไป) คือ

1. บทบาทด้านการส่งเสริมภาพพจน์เกี่ยวกับสตรีในทางสร้างสรรค์
2. บทบาทด้านการส่งเสริมอาชีพ เพื่อเพิ่มพูนรายได้ของประชาชน
3. บทบาทด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน
4. บทบาทด้านการกระตุ้นความคิดเห็นและการแสดงออกทางสร้างสรรค์ของผู้อ่าน
5. บทบาทด้านการรักษาวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม
6. บทบาทด้านการสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเสื่อมโทรมในเมือง
7. บทบาทด้านการสนับสนุนการพัฒนาชนบท
8. บทบาทด้านการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้อ่าน
9. บทบาทด้านการเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา
10. บทบาทด้านการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

โดยบรรณาธิการเห็นว่า นักข่าวในปัจจุบันมีบทบาทในการพัฒนาสังคม ทั้ง 10 ประการ ในระดับปานกลาง เท่านั้น

ส่วนบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคมที่มีคะแนนต่ำสุด 10 ลำดับ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ (เรียงจากต่ำสุดขึ้นไป) คือ

1. บทบาทด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้อ่าน
2. บทบาทด้านการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้อ่านเกิดการริเริ่มพัฒนาตนเอง
3. บทบาทด้านการเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา
4. บทบาทด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องในสังคม
5. บทบาทด้านการรักษาวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม
6. บทบาทด้านการสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเสื่อมโทรมในเมือง
7. บทบาทด้านการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม
8. บทบาทด้านการกระตุ้นความคิดเห็นและการแสดงออกทางสร้างสรรค์ของ

ผู้อ่าน

9. บทบาทด้านการส่งเสริมภาพพจน์เกี่ยวกับสตรีในทางสร้างสรรค์
10. บทบาทด้านการสนับสนุนการพัฒนาชนบท

โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ เห็นว่านักข่าวในปัจจุบันมีบทบาทในการพัฒนาสังคม ด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมน้อย ส่วนบทบาทอื่น ๆ อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ เห็นว่านักข่าวในปัจจุบันมีบทบาทดังกล่าวในระดับปานกลาง

บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม ที่มีคะแนนต่ำสุด 10 ลำดับแรก ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์นี้ บรรณาธิการเห็นด้วยในทางบวกมากกว่าอาจารย์ว่า นักข่าวในปัจจุบัน มีบทบาทในการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ ดังกล่าว

ส่วนที่ 3   การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1   คุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ และ
อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น 46 คุณลักษณะ พบว่า มีเพียง 7 คุณลักษณะเท่านั้น ที่ความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คุณลักษณะทั้ง 7 นั้นคือ คุณลักษณะด้านการจับประเด็นใจความเก่ง สามารถทำงานได้รวดเร็วภายใต้ภาวะกดดันของเวลา เสียสละเพื่องาน มีจริยงานหนังสือพิมพ์ มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีความรู้ผ่านการศึกษาหรือผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการหนังสือพิมพ์ โดยบรรณาธิการเห็นด้วยมากกว่าอาจารย์เกือบทุกด้านว่านักข่าวควรมีคุณลักษณะดังกล่าว ยกเว้นคุณลักษณะ ด้านการมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และด้านการมีความรู้ผ่านการศึกษา หรือผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการหนังสือพิมพ์

สมมติฐานที่ 2   คุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการและ
อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน 17 คุณลักษณะ พบว่า มีเพียง 3 คุณลักษณะเท่านั้นที่ความคิดเห็นของบรรณาธิการกับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คุณลักษณะทั้ง 3 นี้คือ คุณลักษณะด้านมารยาทและความสุภาพ คุณลักษณะด้านความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน และคุณลักษณะด้านความแม่นยำเที่ยงตรง โดยบรรณาธิการเห็นด้วยมากกว่าอาจารย์ว่า นักข่าวในปัจจุบันมีคุณลักษณะทั้งสามนี้

สมมติฐานที่ 3 บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอน วิชาการหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับบทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม 22 ประการ พบว่ามีเพียง 3 บทบาทเท่านั้นที่ความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ ต่างกันกับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคมทั้ง 3 บทบาทนั้นคือ บทบาทด้านการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย บทบาทด้านการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดการริเริ่มพัฒนาตนเอง และบทบาทด้านการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยบรรณาธิการเห็นด้วยมากกว่าอาจารย์ว่า นักข่าวควรมีบทบาทในการพัฒนาสังคม ทั้งสาม ประการนี้

สมมติฐานที่ 4 บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการกับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอน วิชาการหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับบทบาทที่นักข่าวที่เป็นอยู่ปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม 22 ประการ พบว่ามีบทบาทถึง 11 บทบาทที่ความคิดเห็นของคนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ บทบาทเหล่านี้คือ บทบาทด้านการส่งเสริมโครงการการพัฒนาต่าง ๆ ทั้ง ของรัฐ และเอกชน บทบาทด้านการกระตุ้นความคิดเห็นและการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ ของผู้อ่าน บทบาทด้านการสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเสื่อมโทรมในเมือง และบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจทั่ว ๆ ไป บรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาททั้งสิ้นนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกี่ยวกับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ปัจจุบันในด้านการพัฒนา

สังคม เรื่องการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องในสังคม การรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้อ่านเกิดการริเริ่มพัฒนาตนเอง การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม การสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม แก่ผู้อ่าน

นอกจากนี้บรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เกี่ยวกับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม เรื่องการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย

โดยบรรณาธิการ เห็นด้วยมากกว่าอาจารย์ว่านักข่าวในปัจจุบันมีบทบาทในการพัฒนาสังคมทั้ง 11 ประการดังกล่าว

สมมติฐานที่ 5 คุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น กับคุณลักษณะของนักข่าวที่อยู่ในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการต่างกัน

ความคิดเห็นของบรรณาธิการ เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น กับคุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (ในทุกด้าน) โดยเห็นว่านักข่าวในปัจจุบันคุณลักษณะต่าง ๆ 12 ประการ ต่างว่าที่ควรเป็น คุณลักษณะเหล่านี้คือคุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ของเรื่องทั่วไป คุณลักษณะด้านทักษะของการสื่อข่าวเขียนข่าว ด้านจริยธรรมและคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ความมีวิถุญญาของนักข่าว ด้านความยุติธรรม ด้านความแม่นยำเที่ยงตรง ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการต่อสู้เพื่อความถูกต้องเป็นธรรม ด้านมารยาทและความสุภาพ ด้านทักษะการใช้ภาษา และด้านความอดทน

สมมติฐานที่ 6 คุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น กับคุณลักษณะของนักข่าวที่อยู่ในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวที่

ควรเป็น กับคุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างกับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ทุกคุณลักษณะ ที่ศึกษา

สมมติฐานที่ 7 บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม กับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
ในด้านการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการต่างกัน

ความคิดเห็นของบรรณาธิการ เกี่ยวกับบทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม
กับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม แตกต่างกับอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .001 ในทุกด้าน โดยบรรณาธิการเห็นว่า บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันใน
ด้านการพัฒนาสังคมยังต่ำกว่าที่ควรเป็นทุกด้านที่ศึกษา

สมมติฐานที่ 8 บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม กับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
ในด้านการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์
ต่างกัน

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับบทบาทที่นักข่าวควรมีใน
การพัฒนาสังคม กับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม แตกต่างกับอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 โดยอาจารย์เห็นว่าบทบาทของนักข่าวในการพัฒนา
สังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ยังต่ำกว่าที่ควรเป็นในทุกบทบาทที่ศึกษาครั้งนี้

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มคุณลักษณะของนักข่าว และบทบาทในการพัฒนาสังคม
ในอนาคต

แนวโน้มคุณลักษณะของนักข่าวในอนาคต ที่มีคะแนนเป็นลำดับที่ 1-10 ตามความคิดเห็นของ

บรรณาธิการ มีดังนี้

1. อุดทน ลุ่งาน และหนักแน่น
2. ำฬหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
3. มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ
4. บุคคลิกดี มั่นใจตนเอง และมนุษยสัมพันธ์ดี
5. มีความรู้พื้นฐานและความชำนาญตามสายงานข่าวที่จะทำงาน (ความรู้เฉพาะ

ด้าน)

6. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยโดยเฉพาะการเขียนอย่างดีเยี่ยม
7. มีำจรงานหนังสือพิมพ์
8. มีความรู้ระดับปริญญาตรี
9. กระตือรือร้น พร้อมที่จะทำงานอยู่เสมอ
10. ชี้สั่งสัย ตั้งปัญหา และหาสาเหตุให้สิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ

แนวำนำมคุณลักษณะของนักข่าวำนอนาคค ที่มีคะแนนเป็นลำดับที่ 1-10 ตามความคิดเห็นของ

อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ มีดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ
2. มีทักษะในการสื่อข่าวและเขียนข่าว
3. อุดทน ลุ่งาน และหนักแน่น
4. รับผิดชอบต่อสังคม
5. ำฬหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
6. บุคคลิกดี มั่นใจตนเอง และมนุษยสัมพันธ์ดี
7. ต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมของสังคม
8. รู้จักวางแผน
9. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยโดยเฉพาะการเขียนอย่างดีเยี่ยม
10. อ่อนน้อมต่อมคค

อุปสรรคของนักข่าวในการทำหน้าที่เสนอข่าว เพื่อการพัฒนาสังคมในปัจจุบัน

บรรณาธิการมีความเห็นร่วมกันมากที่สุดว่าอุปสรรคสำคัญของนักข่าว ในการทำหน้าที่เสนอข่าว เพื่อการพัฒนาสังคมในปัจจุบันคือ การไม่ใส่ใจและไม่พัฒนาตนเอง รวมทั้งการขาดไหวพริบทำงานได้ไม่รอบด้าน ของนักข่าว รองลงมาคือ นโยบายของนายทุนที่ครอบงำหนังสือพิมพ์ความมีจิตใจคับแคบของฝ่ายบริหารทำให้ทิศทางของการเสนอข่าว เป็นไปตามความต้องการของการตลาด ซึ่งบางครั้งขัดแย้งกับจรรยาบรรณของนักข่าว

ปร. 42 กฎหมาย และนโยบายของรัฐ รวมทั้งความไม่ให้ความร่วมมือของแหล่งข่าว โดยเฉพาะแหล่งข่าวที่เป็นหน่วยราชการ ก็เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ถูกรอบขอบเขตการนำเสนอข่าว

นอกจากนี้เงินเดือนสวัสดิการ ที่ต่ำเมื่อเทียบกับเวลาและแรงงานของนักข่าว รวมทั้งอำนาจมืดที่ข่มขู่ เช่นฆ่านักข่าวก็เป็นอุปสรรคหนึ่งในการทำหน้าที่เสนอข่าว เพื่อการพัฒนาสังคมของนักข่าว

ส่วนอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ มีความเห็นร่วมกันมากที่สุดว่า อุปสรรคสำคัญของนักข่าวในการทำหน้าที่เสนอข่าวในการพัฒนา คือ นโยบายของนายทุนที่ครอบงำหนังสือพิมพ์จนกลายเป็นธุรกิจมากขึ้น ทำให้บางครั้งหนังสือพิมพ์ละเลย เรื่องจรรยาบรรณของนักข่าว และมองข้ามความสำคัญของข่าวพัฒนา

นอกจากนี้ยังเห็นว่าแนวความคิดที่ได้รับการปลูกฝังจากระบบการศึกษายังไม่เอื้อต่อการผลิตบุคคลากรที่มีความคิดอ่านด้วยตนเองมากนัก การที่นักข่าวส่วนใหญ่มิใช่ผู้จบการศึกษาทางการหนังสือพิมพ์ และความไม่มึจิตสำนึกในบทบาทของตนเองของนักข่าวก็เป็นอุปสรรคสำคัญรองลงมา

และเห็นว่าการสับสนกับคำว่า "พัฒนา" ตลอดจนการที่สังคมต้องรู้ว่าตนต้องการอะไร และนโยบายการจำกัดสิทธิผู้ให้ข่าวก็เป็นอุปสรรคของนักข่าว ต่อการเสนอข่าวพัฒนาสังคมเช่นกัน

บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคมในอนาคต

บรรณาธิการมีความเห็นร่วมกันมากที่สุดว่า ในอนาคตนักข่าวควรมีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้น เรียนรู้แนวโน้มสังคม เป็นกลไกผลักดันให้สังคมพัฒนามากขึ้น พร้อมไปกับการยับยั้งอุปสรรคต่าง ๆ ที่ขัดขวาง แนวทางพัฒนาทั้งหมดไป ทั้งนี้ นักข่าวควรเสนอข่าวที่ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ไปหลายแง่มุม และเป็นกลางมากที่สุด เพื่อให้ผู้อ่านตัดสินใจเลือกทางเดินของตนเอง ซึ่งบทบาทนี้จะทำได้ตั้นนักข่าวควรสร้างการยอมรับให้กับผู้อ่าน และผู้บังคับบัญชาเสียก่อน

นักข่าวควรกล้าคิดกล้าทำ เป็นปากเสียงของประชาชน และรับผิดชอบต่อข่าวมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีบรรณาธิการบางส่วนเห็นว่านักข่าวควรมีหน้าที่เป็นแค่ "กระจกเงาสังคม" ไม่ใช่พระเจ้าผู้ถูกผิดในสังคม และบางคนมีความเห็นว่า การพัฒนาไม่ซหน้าทีของนักข่าว

ส่วนอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ มีความเห็นร่วมกันมากที่สุด เช่นเดียวกับบรรณาธิการว่านักข่าวในอนาคตควรมีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้น ถึงแม้ว่าบทบาทนี้จะไม่ใช่เป้าหมายแรก ๆ ของหนังสือพิมพ์ นักข่าวควรรวมตัวกันเพื่อให้เกิดพลังในการพัฒนา และนักข่าวจะมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาสังคมในอนาคต ถ้ามีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาให้ลึกซึ้ง หลายแง่มุมแทนการแสวงหาข่าวด้านการเมือง และความรุนแรง

นอกจากนี้อาจารย์ยังเห็นว่าในอนาคตนักข่าวควรมีเสรีภาพ ในการเสนอข่าวมากขึ้น ภายใต้การควบคุมของจรรยาบรรณ

อภิปรายผลการวิจัย

คุณลักษณะของนักข่าว

1. คุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น

ทั้งบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ มีความเห็นด้วยว่านักข่าวควรมีคุณลักษณะ 46 ประการที่ทาการศึกษาครั้งนี้ใน 3 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก

และเห็นด้วยปานกลาง ซึ่งเป็นแนวความคิดเห็นไปทางบวกทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็นที่มาศึกษาคั้งนี้เป็นแนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่นักข่าวพึงมีตามหลักการหนังสือพิมพ์ทั่ว ๆ ไปจึงทำให้ความคิดเห็นของคนทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มตั้งแต่ เห็นด้วยปานกลาง จนถึง เห็นด้วยมากที่สุดด้วยกล่าว

ส่วนใหญ่บรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของนักข่าวใน 2 ด้านคือ ด้านความเป็นนักข่าว และด้านความรับผิดชอบและคุณธรรม จะเห็นได้จากคุณลักษณะของนักข่าวที่บรรณาธิการเห็นว่านักข่าวควรมีอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งคือคุณลักษณะด้านจับประเด็นใจความเก่ง ก็เป็นคุณลักษณะด้านความเป็นนักข่าว ส่วนอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์มีความเห็นว่า นักข่าวควรมีคุณลักษณะด้านการมีจริยธรรมคุณธรรมและจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบและคุณธรรม มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้คะแนนความคิดเห็นของบรรณาธิการเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวที่มีคะแนนสูงสุด 10 อันดับยังประกอบด้วยคุณลักษณะด้านความเป็นนักข่าวถึง 8 ประการ ส่วนคุณลักษณะที่เหลือเป็นคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบและคุณธรรมซึ่งความคิดเห็นของอาจารย์ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่อาจารย์ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบและคุณธรรมมากกว่าบรรณาธิการ

นอกจากนี้ความคิดเห็นของบรรณาธิการ และอาจารย์ในเรื่องนี้ยังสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่มีคุณลักษณะของนักข่าวเพียง 7 ประการเท่านั้นที่ความคิดเห็นของคนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งคุณลักษณะ เหล่านี้ส่วนใหญ่ก็เป็นคุณลักษณะด้านความเป็นนักข่าว โดยบรรณาธิการมีความเห็นในทางบวกมากกว่าอาจารย์

จะเห็นว่าบรรณาธิการซึ่งเป็นนักวิชาชีพให้ความสำคัญแก่คุณลักษณะด้านความเป็นนักข่าวมากที่สุด เพราะคุณลักษณะนี้เป็นพื้นฐานที่ต้องใช้ในการทํางานทุกด้าน ขณะที่อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นนักวิชาการ และเป็นผู้รับผลกระทบจากการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ซึ่งเกิดแก่ผู้อ่านอย่างมากทั้งทางบวกและลบให้ความสำคัญแก่คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบและคุณธรรมมากที่สุด เพราะคนที่จะเป็นนักข่าวนั้นนอกจากจะต้องมีคุณลักษณะด้านความเป็นนักข่าวแล้วยังต้องมีคุณธรรมซึ่งจะช่วยควบคุมให้นักข่าวทํางานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้อ่านและพัฒนาสังคมได้ในแนวทางที่ถูกต้อง

2. คุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ทั้งบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์มีความเห็นว่านักข่าวในปัจจุบันมีคุณลักษณะต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เนื่องจากคนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่านักข่าวในปัจจุบันยังไม่มีคุณลักษณะใดในระดับมากหรือมากที่สุด โดยส่วนใหญ่ความคิดเห็นของบรรณาธิการจะ เป็นไปในทางบวกมากกว่าความเห็นของอาจารย์

ความคิดเห็นของบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ในเรื่องนี้สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านมารยาทและความสุภาพ ความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน และความแม่นยำเที่ยงตรง เท่านั้นที่ความคิดเห็นของคนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือบรรณาธิการมีความเห็นว่านักข่าวในปัจจุบันมีความน่าเชื่อถือของผู้อ่านมากกว่าคุณลักษณะทั้งหมดที่ศึกษาในครั้งนี้ แต่อาจารย์มีความเห็นว่านักข่าวในปัจจุบันมีคุณลักษณะนี้ในลำดับต่ำ ส่วนคุณลักษณะด้านความแม่นยำเที่ยงตรงก็เช่นกัน นอกจากนี้คนทั้งสองกลุ่มยังมีความคิดเห็นว่านักข่าวในปัจจุบันมีมารยาทและความสุภาพอยู่ในลำดับต่ำ โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์มีความเห็นไปในทางลบมากกว่าบรรณาธิการ

จะ เห็นว่าบรรณาธิการ และอาจารย์มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความน่าเชื่อถือของผู้อ่านและความแม่นยำเที่ยงตรงของนักข่าวในปัจจุบัน ในลำดับที่ตรงข้ามกัน เนื่องจากคุณลักษณะดังกล่าวเกี่ยวข้องกับภาพพจน์ของหนังสือพิมพ์ด้วย ความน่าเชื่อถือ และความเที่ยงตรงของนักข่าวย่อมสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรงของหนังสือพิมพ์ จึงทำให้บรรณาธิการประเมินว่านักข่าวมีคุณลักษณะนี้สูง ตรงข้ามกับอาจารย์ซึ่งเป็นผู้รับสารจากหนังสือพิมพ์ประเมินคุณลักษณะดังกล่าวจากสารที่รับจากหนังสือพิมพ์ว่านักข่าวยังมีความน่าเชื่อถือและความแม่นยำเที่ยงตรงอยู่ในลำดับต่ำ ซึ่งความเห็นนี้ก็สอดคล้องกับความคิดเห็นของคนทั่วไป ซึ่งมักวิพากษ์วิจารณ์หนังสือพิมพ์ว่า สามารถเบนความสนใจของผู้อ่านโดยสอดใส่ความคิดเห็นของตนอย่างมือคดหรือ บางครั้งหนังสือพิมพ์สามารถลงข่าวใด ๆ แม้เป็นข่าวลือก็ตาม (ร. วิจารณ์, 2518)

3. เปรียบเทียบคุณลักษณะ ของนักข่าวที่ควรเป็นกับคุณลักษณะ ของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะ ของนักข่าวที่ควรเป็น กับคุณลักษณะ ของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าทั้งบรรณาธิการ และอาจารย์มีความเห็นว่านักข่าวในปัจจุบันมีคุณลักษณะ ต่ำกว่าคุณลักษณะ ของนักข่าวที่ควรเป็นในทุกด้านที่ศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนักข่าว เป็นคนที่สำคัญที่สุดในงานหนังสือพิมพ์ (สุภา ศิริมานนท์, 2526) ดังนั้นคนที่จะทำหน้าที่นี้จึงจำเป็นต้อง มีคุณลักษณะ เฉพาะหลายประการ ซึ่งยากที่บุคคลใดจะมีได้ เพียงพร้อมประกอบกับ ผลตอบแทนด้านเงินเดือนและสวัสดิการที่นักข่าวจะได้รับนั้นน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบ กับแรงงานและกำลังความคิดที่นักข่าวจะต้องใช้ในการทำงาน นอกจากนี้งานนักข่าวยังเปิดโอกาสให้ผู้ทำหน้าที่นี้หาประโยชน์จากงานของตนได้มาก สิ่งเหล่านี้อาจทำให้คุณลักษณะ ของนักข่าวที่เป็นอยู่ปัจจุบันต่ำกว่าที่บุคคลต่าง ๆ คาดหวังจะให้ นักข่าวเป็น

บทบาทของนักข่าวในการพัฒนาสังคม

1. บทบาทที่ นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม

ทั้งบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์มีความ เห็นในระดับมากเป็นส่วน ใหญ่ว่านักข่าวนักข่าวควรมีบทบาทในการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ ที่ศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งซึ่งสามารถช่วยทำให้เกิดการพัฒนาได้ โดยเฉพาะเมื่อหนังสือพิมพ์เห็นความสำคัญและหยิบยกประเด็นของการพัฒนาขึ้นมาเป็นข่าว ก็เท่ากับช่วยเสริมสร้างสภาพของข่าวพัฒนาให้ เป็นที่สนใจของผู้อ่าน

ความคิดเห็นของบรรณาธิการและอาจารย์ในเรื่องนี้สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่มี เพียงความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทด้านการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย การสร้างแรงจูงใจให้ผู้อ่านเกิดการริเริ่มพัฒนาตนเอง และการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเท่านั้นที่ความคิดเห็นของคน ทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยบรรณาธิการมีความเห็นด้วยมากกว่าอาจารย์ว่านักข่าวควรมีบทบาทในการพัฒนาสังคมดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากบรรณาธิการให้ความสำคัญกับ

บทบาททั้งสามนี้มาก โดยเฉพาะบทบาทด้านการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย บรรณาธิการ มีความเห็นว่านักข่าวควรมีบทบาทนี้มากกว่าบทบาทอื่น ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าบรรณาธิการให้ความสำคัญกับบทบาทด้านการพัฒนาการเมืองมากที่สุดเพราะข่าวการเมือง เป็นข่าวที่ผู้อ่านส่วนใหญ่สนใจ (มนต์ชัย นินนาทนนท์, 2527) ซึ่งก็เป็นหลักพื้นฐานของหนังสือพิมพ์อยู่แล้วที่จะต้องนำเสนอสิ่งที่ผู้อ่านสนใจ ขณะที่อาจารย์มีความเห็นว่านักข่าวควรมีบทบาทในการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมมากกว่าบทบาทอื่น เพราะสังคมไทยยังมีความไม่เป็นธรรมและสิ่งที่จะต้องแก้ไขอยู่มาก และอาจารย์มีความเห็นว่านักข่าวควรหยิบยกขึ้นมาเป็นข่าวเพื่อให้ผู้รับผิดชอบสนใจ ตลอดจนเกิดการถกเถียงกันถึงแนวทางแก้ไขต่อไป

2. บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม

บรรณาธิการมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางถึงระดับมาก ว่านักข่าวในปัจจุบันได้มีบทบาทในด้านการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ ขณะที่อาจารย์มีความเห็นด้วยเพียงในระดับน้อยถึงปานกลาง เท่านั้นนอกจากนี้คนทั้งสองกลุ่มยังมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกี่ยวกับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ถึง 11 บทบาท จากบทบาทที่ศึกษาทั้งหมด 22 บทบาท เช่นบทบาทในการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้อ่านเกิดการริเริ่มพัฒนาตนเอง การส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย การส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มพูนรายได้ของประชาชน การส่งเสริมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน และการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา เป็นต้น โดยบรรณาธิการมีความเห็นด้วยมากกว่าอาจารย์ ว่านักข่าวในปัจจุบันมีบทบาทในการพัฒนาสังคม ทั้ง 11 ประการดังกล่าว

การที่ความคิดเห็นของคนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันในหลายบทบาทนี้ย่อมสะท้อนให้เห็นช่องว่างในแนวความคิดระหว่างนักวิชาการ และนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์โดยนักวิชาการมีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักข่าวในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคมว่ายังอยู่ในระดับต่ำกว่าความเห็นของนักวิชาชีพ เนื่องจากอาจารย์ตระหนักว่านักข่าวสามารถใช้ศักยภาพของหนังสือพิมพ์ในเรื่องของความกว้างขวาง และความรวดเร็วในการเข้าถึงผู้อ่านให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสังคม

มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะการให้ข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการพัฒนา โดยเฉพาะการมีบทบาทในการพัฒนาด้านการสร้าง เสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้อ่าน ซึ่งอาจารย์มีความเห็นว่านักข่าวยังมีบทบาทด้านนี้น้อยและ เป็นบทบาทที่นักข่าวในปัจจุบันกระทำน้อยที่สุดในบรรดาบทบาทที่ศึกษาทั้งหมด

3. เปรียบเทียบบทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม กับบทบาทที่นักข่าวมีอยู่ในปัจจุบัน ในด้านการพัฒนาสังคม

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคมกับบทบาทที่นักข่าวมีอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม ปรากฏว่าแตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน โดยทั้งบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์มีความเห็นว่านักข่าวในปัจจุบันยังมีบทบาทในการพัฒนาสังคมต่ำกว่า บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคมในทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการทำงานของนักข่าวนั้นบางครั้งมีผลกระทบในทางลบกับบุคคลต่าง ๆ มากมายทั้งในภาครัฐและเอกชน ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากแหล่งข่าว หรือถูกตีกรอบการนำเสนอข่าว โดยกฎหมายหรือนโยบายบางประการของรัฐบาล การที่ผู้บริหารของหนังสือพิมพ์ไม่เห็นความสำคัญของข่าวพัฒนา หรือนโยบายของหนังสือพิมพ์ที่เน้นการเสนอข่าวตามความต้องการของตลาดก็มีส่วนอย่างมากต่อการจำกัดบทบาทของนักข่าวในการพัฒนาสังคม นอกจากนี้นักข่าวบางคนยัง เห็นว่าการพัฒนามีช่หน้าที่ของตน จึงทำให้นักข่าวมีบทบาทดังกล่าวต่ำกว่าที่ควรเป็น

ข้อเสนอแนะทางปฏิบัติการ

ผลการวิจัยเรื่องคุณลักษณะ ของนักข่าว และบทบาทในการพัฒนาสังคมนี้แสดงให้เห็นแนวโน้มทางบวกของแนวความคิดนิเทศศาสตร์พัฒนาการที่ว่า "หนังสือพิมพ์ในฐานะสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง สามารถช่วยในการพัฒนาสังคมได้" เพราะบรรณาธิการซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์มองเห็น

ความสำคัญของบทบาทของนักข่าวในการพัฒนา และมีความเห็นว่านักข่าวควรมีบทบาทในการพัฒนาสังคมอย่างมากในทุกด้าน นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าในอนาคตนักข่าวจะมีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นในทุกด้าน สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่านักนิเทศศาสตร์พัฒนาการมีช่องทางที่จะนำหนังสือพิมพ์มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาได้มากขึ้น ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนักข่าวจะมีบทบาทในการพัฒนาสังคมเหล่านี้ไม่ถึงระดับมากตามความเห็นของนักวิชาการหนังสือพิมพ์ก็ตาม

ส่วนการที่หนังสือพิมพ์จะมีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นหรือไม่ก็น่าจะมีการพัฒนาใน 2 แนวทาง คือ ทั้งทางวิชาชีพ และวิชาการ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิชาชีพ

1.1 บรรณาธิการควรกดดันให้นักข่าวปรับปรุงคุณลักษณะด้านความแม่นยำเที่ยงตรง ความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน และมารยาทและความสุภาพให้มีมากขึ้น เพราะถ้านักข่าวมีคุณลักษณะเหล่านี้มากขึ้นจนถึงระดับที่นักวิชาการหนังสือพิมพ์ และผู้อ่านทั่วไปยอมรับ ย่อมมีผลให้ผู้อ่านเชื่อถือข่าวสารของหนังสือพิมพ์มากขึ้นโดยเฉพาะข่าวพัฒนา

1.2 บรรณาธิการควรหันมาให้ความสำคัญของข่าวพัฒนาสังคมด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการพัฒนาการเมืองที่บรรณาธิการให้ความสำคัญอยู่มากในปัจจุบัน โดยการส่งเสริมให้นักข่าวเสนอข่าวพัฒนาด้านอื่นให้มากขึ้นโดยยึดหลักว่า ผู้อ่านสามารถนำข่าวสารเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาในชีวิตประจำวันของเขาได้

1.3 ควรให้ผลตอบแทนแก่นักข่าวมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านเงินเดือนหรือสวัสดิการ เพราะจะทำให้บุคลากรที่มีคุณภาพหันมาสนใจงานหนังสือพิมพ์มากขึ้น รวมทั้งผู้ที่ทำหน้าที่นักข่าวอยู่เดิมก็จะหันมาทุ่มเทกับงานมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิชาการ

2.1 อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ ควรปลูกฝังทัศนคติที่ศึกษาด้านการหนังสือพิมพ์มีคุณลักษณะด้านการเป็นนักข่าวมากที่สุด เช่น ความอดทน ความฝ่าฝืนหาความรู้ และ

ความมั่นใจในตนเอง เพราะ เป็นคุณลักษณะที่บรรณาธิการมีความเห็นว่ามีความสำคัญกว่า
คุณลักษณะด้านอื่น ๆ

2.2 ควรส่งเสริมให้ผู้ศึกษาวิชาการหนังสือพิมพ์ สนใจศึกษาให้มีความรู้อย่างลึกซึ้ง
ในสาขาใดสาขาหนึ่งที่ตนถนัด ควบคู่ไปกับความรู้ด้านการหนังสือพิมพ์ เพราะบรรณาธิการให้
ความสำคัญกับผู้ที่มีความรู้เฉพาะสาขา มากกว่าผู้ที่มีความรู้ด้านการหนังสือพิมพ์โดยตรง เพียง
อย่างเดียว

2.3 ควรปลูกฝังให้ผู้ศึกษาด้านการหนังสือพิมพ์ตระหนักว่า นักข่าวมีหน้าที่สำคัญ
นอกเหนือจากการให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน คือนักข่าวควรตีความมาให้ผู้อ่านเข้าใจและ เห็นความ
สำคัญของการพัฒนาชีวิตของตนเองและสังคมในด้านต่าง ๆ ด้วย

2.4 น่าจะมีการร่วมมือกันระหว่างนักวิชาการ และนักวิชาชีพในการจัดอุปสรรค
ในการนำเสนอข่าวของนักข่าว โดยเฉพาะข่าวพัฒนา เช่น กฎข้อบังคับบางอย่างของรัฐบาล
เพราะถ้านักวิชาชีพเคลื่อนไหวเพื่อแก้ปัญหาเพียงฝ่ายเดียวบุคคลต่าง ๆ มักมองว่าหนังสือพิมพ์ทำ
เพื่อประโยชน์ของตนฝ่ายเดียว แต่ถ้านักวิชาการให้ความร่วมมือด้วยแล้วย่อม เป็นเรื่องยืนยัน
กันว่าประเด็นที่เคลื่อนไหวนั้น ทำเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาสังคมโดยรวม

2.5 ควรจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างนักวิชาการและนักวิชาชีพ เพื่อหาแนวทางที่
จะนำหนังสือพิมพ์มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมมากขึ้น ซึ่งอาจทำโดย การจัดทำมีการฝึกอบรม
ด้านการเสนอข่าว เพื่อการพัฒนาให้กับนักหนังสือพิมพ์ทั่วไป

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

1. ควรทำวิจัยโดยศึกษาความเห็นของนักข่าวเอง เปรียบเทียบกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์
ในเรื่องคุณลักษณะ และบทบาทของนักข่าวในการพัฒนาสังคม ซึ่งจะทำให้ความคิดเห็นของผู้รับ
สารและผู้ส่งสารโดยตรง

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ที่มีวัตถุประสงค์ที่
ต่างกัน เช่นหนังสือพิมพ์คุณภาพ หนังสือพิมพ์ปริมาณ หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ หรือ หนังสือพิมพ์กีฬา

ว่าบรรณาธิการหนังสือพิมพ์แต่ละประเภทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ และบทบาทของนักข่าวในการพัฒนาสังคมแตกต่างกันอย่างไร

3. ควรปรับปรุงระเบียบวิธีวิจัยที่มีลักษณะที่เจาะลึกและเป็นคำถามเปิด (Depth interview) เพราะบรรณาธิการเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการหนังสือพิมพ์มาก การได้พูดคุยกันโดยตรงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และรอบด้านขึ้นโดยไม่มีแบบสอบถามเป็นกรอบจำกัดความคิดเห็น

4. ควรทำวิจัยโดยศึกษาความเห็นของผู้ที่กำลังศึกษาในด้านการหนังสือพิมพ์เปรียบเทียบกับนักข่าวในเรื่องบทบาทและอุปสรรคของนักข่าวในการพัฒนาสังคมเพื่อศึกษาว่าความคิดเห็นของผู้ที่กำลังศึกษา กับผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่จริงนั้น แตกต่างกันหรือไม่อย่างไรและอะไรเป็นสาเหตุ